

KATEDRÁLNY INFOLIST

1. – 7.9.2008

Liturgický kalendár:

Streda	3.9.	Sv. Gregora Veľkého, pápeža a učiteľa Cikvi	<i>Spomienka</i>
Nedeľa	7.9.	23. Nedeľa v Cezročnom období	

Začiatok školského roka

V utorok, 2. septembra začína školský rok. Počas večernej – mládežníckej – sv. omše bude Veni Sancte – prosba k Duchu Svätému o jeho dary do nového školského roku pre našich žiakov, študentov i pedagógov.

Prvý piatok a sobota mesiaca

V týždni máme prvý piatok mesiaca. Prvopiatková pobožnosť bude v závere ranných sv. omší a večer o 17.³⁰ na zakončenie adorácie.

Sobota je prvá v mesiaci, pozývame vás na **Fatimskú sobotu** s jej pravidelným programom na Starých Horách.

Spovedná služba

Od 2. septembra bude bývať spovedná služba v pravidelnom čase, teda počas pracovných dní od 9.⁰⁰ do 17.⁰⁰ hod.

Darcovská SMS na podporu Hospicu

Akcia darcovskej SMS-ky, ktorou môžeme podporiť Dom Božieho Milosrdenstva – Hospic, trvá až do 30. septembra. Pozývame vás zapojiť sa do nej. Ako? To nájdete v Katedrálnom infoliste a na malých modrých letáčikoch za lavicami.

Darcovskú SMS treba napísať v tvare DMS HOSPIC a poslať na číslo 877. Každou jednou SMS-kou prispějete čiastkou 30 Sk na nákup ďalšieho zariadenia.

Ponúkame:

Stretnutie členov Rytierstva Nepoškrvnenej

Kustodiálny asistent Ml P. Adam Baran, OFMConv. vykoná v nedeľu 7.09.2008 vizitáciu, z titulu ktorej sa na spoločnej modlitbe ruženca spojenej s adoráciou stretnú všetci členovia Rytierstva Nepoškrvnenej o 15.⁰⁰ hod v Kostole Panny Márie Pomocnice kresťanov v Banskej Bystrici – Sásovej, na Tatranskej ul. 38/B.

Pút členov SSV do Šaštína

Miestna skupina členov Spolku sv. Vojtecha pozýva na celonárodnú púť k Sedembolestnej Panne Márii – patrónke Slovenska do Šaštína. Púť sa uskutoční 15. septembra 2008. Prihlásiť sa treba do 10. septembra 2008 v predajni SSV na Lazovnej ulici. Prihláška spolu so zálohou 300,- Sk je záväzná.

Svätec týždňa

Sv. Gregor Veľký (540? – 604)

Bol pôvodom Riman. Po štúdiu práva dosiahol hodnosť rímskeho prefekta. Ako 35 ročný sa utiahol do kláštora, no pápež Benedikt I. si ho povolal za svojho diakona. V pápežovom mene pôsobil ako diplomat vo východnej časti Rímskej ríše. Neskôr sa sám stal pápežom. Hoci mu chýbalo ticho kláštora, veľmi múdro si počíнал aj vo svojom novom úrade. Veľmi mu záležalo na úrovni duchovenstva. Dbal o to, aby na biskupské stolce prichádzali zodpovedné a duchovné osobnosti. Veľmi dbal o krásu liturgie, zvlášť o spev. Preto neskôr vznikajúci chorál pomenovali po ňom ako „gregoriánsky“. Mesto Rím vďačí tomuto pápežovi, že ho zachránil svojou autoritou pred Longobardmi, ktorí vtedy pustošili Európu. Tento pápež má veľkú zásluhu aj na pokresťančení Anglicka a iných krajín, vrátane afrických. Napísal mnohé teologické diela, ako aj životopis sv. Benedikta. Dostal prídome „veľký“, lebo na prelome staroveku a stredoveku, by sme väčšiu osobnosť naozaj hľadali zbytočne.

ROK SV. PAVLA

28.06.2008 – 29.06.2009

Milí priatelia,
minulý týždeň sme hovorili o Pavlovom židovskom vzdelaní. Dnes si povieme, aký vplyv na jeho osobnosť mala grécka a rímska kultúra. Zároveň ponúkame rozpis čítaní na nasledujúci týždeň.

Pavlovo vzdelanie – grécke a rímska kultúra

Podľa rabínskej tradície iste aj Pavlov otec, ako farizej, muž najprísnejšieho nacionálneho a náboženského smeru, oboznamoval svojho syna s posvätnou pôvodnou rečou Biblie. Okrem materinskej aramejčiny a biblickej hebrejčiny si teda Pavol osvojil gréčtinu (koiné) a zoznámil sa s helenistickou kultúrou a ľudovou filozofiou, ako aj náboženstvom a politickou štruktúrou Rímskeho impéria.

Keď Pavol hovorí veliteľovi pevnosti: „*Som z Tarzu, občan nie neznámeho mesta*“ (Sk 21,39), znie to ako pravá grécka hrdosť na rodné mesto. Tarzus súťažil s Alexandriou a s Aténami o palmu vzdelanosti. Nie je možné, aby mesto takej vynikajúcej vzdelanosti nemalo účinok na vytvorenie Pavlovej duchovnej osobnosti. Vládol tu grécky duch a grécka reč, rímsky zákon a židovská synagogálna prísnosť, ale aj rozmarný helenistický spôsob života. Počas Pavlovho detstva tu pôsobil slávny Atenodoros, ktorý zaviedol prísnu správu a vyvolal hotové oduševnenie za vzdelanie.

Prostredím mladého Pavla bol teda svet gréckej vzdelanosti, gréckej svetovej reči a gréckeho spoločenského zriadenia, toho jedinečného nástroja, na ktorom položil Alexander Veľký základy svojho plánu: ovládnuť a preniknúť východ gréckym duchom.

Napriek Pavlovmu hlavne židovskému spôsobu myslenia, skutočnosti ako *používanie svojho rímskeho mena, odvolávanie sa na grécky preklad SZ a kompozícia jeho listov* prezrádzajú, že sa narodil v židovskej diaspóre – teda v spoločenstve Židov, ktorí žili mimo územia Júdska v niektorom z gréckych alebo rímskych miest, kde sa hovorilo grécky a latinsky. Hoci nepíše literárnou gréčtinou, jeho štýl prezrádza dobrú grécku výchovu. Aj keď nebol vychovaný ako profesionálny rečník, jeho spôsob vyjadrovania často ukazuje črty vplyvu gréckej rétoriky. V jeho listoch sa nachádza kynicko-stoický spôsob argumentácie tzv. *diatriba* – spôsob, ktorý navonok pôsobí akoby sa s niekým konkrétnym rozprával a vyvracal jeho námietky svojimi argumentami, aby názornejšie a presvedčivejšie dokázal a presadil svoju mienku (porov. napr. Rim 2,1-3.8; 6,1-19; 1Kor 6,12-13; 15,35-37). Štruktúra jeho vety je často krátka a otázky sú zvolaním. Dobré príklady tohto štýlu sú v Rim 2,1-20; 3,1-9; 9,19; 1Kor 9.

Zatiaľ čo Ježišove podobenstvá odrážajú poľnohospodársky život Galiley, Pavol často používa obrazy odvodené z mestskej kultúry, zvlášť gréckej:

- používa grécke politické termíny (Flp 1,17; 3,20)
- naráňa na grécke hry (Flp 2,16; 1Kor 9,24-27)
- používa grécke obchodné termíny (Flm 18)
- právnickú terminológiu (Gal 3,15; 4,1-2; Rim 7,1)
- hovorí o gréckom obchode s otrokmi (1Kor 7,22; Rim 7,14)

- o slávnostiach na počesť vládcovej návštevy (1Sol 2,19)
- rozvíja helénsku ideu „*eleutherie*“ – slobody (Gal 5,1.13)
- taktiež „*syneidésis*“ – svedomie (1Kor 8,7.10.12; 10,25-29; 2Kor 5,11; Rim 2,15)
- stoickú ideu „*autarkeia*“ – spokojnosť (2Kor 9,8)
- „*physis*“ – príroda (Rim 2,14)
- zvlášť sa helénsky slovník prejavuje v liste Filipanom: „*prospiles*“ – milý, „*eufémos*“ – dobre znejúci, „*areté*“ – čnosť, „*epainos*“ – niečo chvályhodné
- v 1Kor 15,33 cituje Menandera, Thais, fragment 218
- v 1Kor 1,28 používa filozofické vyjadrenie *ta mé onta* – „to, čoho niet“, ktoré je podobné výrazu „*ta mé onta*“ pochádzajúcemu od Artemidora z Tarzu.

Pozoruhodné je, že tento grécky vplyv sa nachádza skôr v jeho etických vyjadreniach, než v teologických.

Rímsky vplyv kultúry nemožno u Pavla charakterizovať ako vzdelanie, ale skôr ako kultúrnu výchovu osobnosti. Rím totiž v tom čase mal celý senát bohov, cisár bol jedným z nich a rímsky občan mal práva ďaleko väčšie ako ostatní obyvatelia rímskej ríše. Pavol sa narodil s rímskym občianstvom a práv rímskeho občana si bol plne vedomý. Ukazujú nám to niektoré situácie zo Skutkov apoštolov a Pavlových listov, kde sa Pavol odvoláva na to, že nesmie byť bičovaný, ani nesmie zomrieť potupnou smrťou. Dokonca sa odvoláva na právo byť súdený v Ríme, čím sa vyhne ukameňovaniu v Jeruzaleme. Toto právo mu zaručovalo aj slobodný pohyb po Rímskej ríši.

*Zdroj: Štefan Novotný: Zdroje, z ktorých Pavol čerpal svoju teológiu
Stanislav Vojtko: Apoštol Pavol (Pracovná verzia skript NZ)
(spracoval - jk-)*

Prečítať pavlovské listy za rok...

Rozpis na 36. týždeň:

01.09. Rim 12,9-16
02.09. Rim 12,17-21
03.09. Rim 13,1-7
04.09. Rim 13,8-10

05.09. Rim 13,11-14
06.09. Rim 14,1-6
07.09. Rim 14,7-9